

DELAVSKA POLITIKA

Izhaja dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.

Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.

Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica —

Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo.

Nefrankirana pisma se vobče ne sprejemajo. — Reklamacije se ne frankirajo.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter nameščenecv, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega značaja stane beseda Din 1.— V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta Din 1.50. — Pri večjem številu objav popust. — Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno Din 10.—, za inozemstvo mesečno Din 15.—. Čekovni račun št. 14.335.

Štev. 4

Sobota, 13. januarja 1934

Leto IX

Čvekanje o stanovski državi

V bistvu samo poostren boj proti delavskemu razredu.

Sodobno gospodarstvo je omajalo ali uničilo bolj ali manj eksistenco skoraj vseh ljudi. Delavec je nje največja žrtev. In čimveč delavec je zaradi nezaposlenosti nehala biti konsument, tembolj je propadal tudi obrtni srednji stan. Istotako je med obrtništvom nastopilo silno siromaštvo. Logično je ta posledica gospodarske krize zadela tudi kmeta, ki nima komu prodajati svoje pridelke, ali jih prodaja v jako zmanjšani množini. Prejšnji njegovi konsumenti stradajo in se preživljajo z različnimi cenejšimi surogati življenjskih potrebščin. Podjetništva omejujejo število svojih delavcev in nameščenecv ter na zakoniti in nezakoniti način razdirajo kolektivne pogodbe in pridobitve nameščenecv.

V tej splošni zmešnjavi in splošnem polomu se med ljudstvom notorično pojavlja neka nova, še netočna volja, ki pravi: Tako ne gre več! Biti mora drugače!

Toda, čim zastavimo vprašanje, kako drugače, imamo zopet nebroj mnenj, ki pa se končno vendarle združujejo vsaj v nejasnem obrisu,

da je zlo današnji gospodarski sistem.

Med narodi nastaja taka psihoza. In ta psihoza je za kapitalizem najnevarnejši pojav, zlasti, ker prevladuje tudi med organiziranim delavstvom. To je duhovna vojska, ki se v praksi že bori proti gospodarskemu izkoriščanju in je zaradi tega najnevarnejša. Če hočemo rešiti kapitalizem, moramo to vojsko pokončiti. Tako mislijo gospodarski diktatorji in v tem zmislu delajo. Za kritje svojih izkoriščevalnih namenov so izbrali krilatico »boj proti marksizmu«, dasi

marksizem ne zahteva nič drugega kakor odpravo socialnih in političnih krivic.

Po dolgem iskanju so našli novo parolo »k stanovski državi«.

Ta nova parola je najboljša vaba za nerazumne ljudi in za veliko število malomeščanskih krogov. Celotno mnogim kmetom se zdi ta pot jako pametna. Propagatorji te »nove« ideje povedo obrtniku ali kmetu to, kar mu ugaja. Istotako zagovarjajo »novo« idejo časnikarski kuliji po kapitalističnem časopisju. Za vsak stan, za vsakega posameznika, ki se nahaja v bedi, imajo prijetno mamiilo, da bo v stanovski državi »sodločeval« in si s tem pribojeval raj na zemlji, ki ga želi v sedanjih bednih razmerah. Vsa propaganda pa ima

edini namen, zasejati najhujše sovraštvo proti socializmu.

Kakšna pa bo ta stanovska država, v kolikor je sploh mogoča? Glavno načelo je, da naj se razredni boj odpravi, kar bo omogočilo iztrebljenje »marksizma«. »Marksizem je pa mogoče iztrebiti samo takrat, če se uničijo njega organizacije. S tem bi bil delavski razred oropan svojih organizacij in na milost in nemilost izročen kapitalističnemu izkoriščanju.

Avstrijski strah

Kancler se igra z usodo republike

Hitlerjevski izgredi po celi državi

Dr. Dollfuss je hotel doseči depolitizacijo hajmvera. Pogajal se je, a pogajanja niso uspela. Na drugi strani se je kancler pogajal tudi s fašisti, kar je kneza Starhemberga jako vznemirilo. Za fašistični režim so hajmverovci in nacionalni socialisti. Z ozirom na ta dvojna pogajanja so najbrže hajmverovci v zadnjem času vznemirjali javnost z bombami in drugimi akcijami. Vse pa kaže, da se je dr. Dollfuss pogodil s Hitlerjem Rimu na ljubo.

Vse kaže, da bo vladna politika vedla do poloma. Kdo bo Dollfussov naslednik, je vprašanje.

Avstrijski nacionalni socialisti kažejo vedno večjo aktivnost

V kratkem času po božiču so izvršili že okrog 200 bombnih atentatov, ki so imeli večinoma demonstrativni značaj. Pa tudi hajmverovci, ki so sicer veliki nasprotniki prvih in streme za pofašistenjem Avstrije po italijanskem vzorcu, vedno odločnejše zahtevajo oblast zase in odstranitev socialnih demokratov iz javnega življenja. Govorilo se je že, da je Dollfuss pristal na njihovo zahtevo, da zamenja dunajskega socialističnega župana z vladnim komisarjem, vendar vlada to vest demantira.

Minuli četrtek so se vršili po celi državi izgredi narodnih socialistov, ki so vprizorili demonstracije in celo vrsto sabotažnih dejanj. Med demonstranti in policijo je prišlo v Celovcu do krvavih spopadov, ki so zahtevali dve smrtni žrtvi.

Policija in vojaštvo, ojačena s četami hajmvera, je končno vzpostavila red in izvršila številne aretacije. Mnogo voditeljev hitlerjevskega pokreta je zbežalo na Madžarsko, v Italijo in v Nemčijo.

Sovjetska Rusija je odpovedala trgovinsko pogodbo,

s čemur je bil zadejan Dollfussovemu režimu hud udarec. Brezposelnost vidno narašča, nezadovoljstvo pa vlada tudi med gospodarskimi krogi.

Avstrijski krvnik izvršil prvo Justifikacijo po prekem sodu

Dne 11. t. m. je bil v Grazu obesen po prekem sodu obsojeni delavec Strauss, ker je izvršil nek požig.

Avstrija se bliža težkim dnevom. Vse to po zaslugi klerikalne stranke in Dollfussa.

Po strašni rudarski nesreči na Čehoslovaškem

Dne 8. t. m. se je vršil pogreb nesrečnih rudarskih žrtev v Duhovem. Delavske organizacije in oblastni zastopniki so se udeležili pogreba ter se ob grobu poslovili od pokojnikov z nagovori. V znak sožalja so na pr. v Pragi in drugod za dve minuti ustavili vse obrate in ves promet.

Uradna komisija, ki preiskuje nesrečo, je ugotovila pri rovu »Nelson« več nedostatkov ter dala odgnati vodstvo obrata in uradništvo dotičnega rova, kakor smo že poročali. Ugotovilo se je, da prezračevalne naprave niso bile v redu ter da je uprava reducirala pri njih strežno osobje. Dalje ni bilo preskrbljeno, da bi po nesrečenci v naglici ušli nesreči v postranske rove. Vrh tega pa niso dali odpravljati premožovnega prahu. Cele oblake prahu se je valilo po jami, namesto da bi bili poskrbeli za polivanje prahu in s tem preprečili prah. V jamah namreč niso nevarni samo treskavi plini, marveč tudi premožovni prah, ki se kaj rad

vname. Novi obratovodja Beisser je namreč v rovu dal vso to strežbo reducirati na minimum, kar pa ni zadostalo za varnost. Odpravil je celo strokovno inspekcijo pri zrakovodih.

Vse to je napravil zgolj iz dobičkazelnosti, dasi ima družba lepe dohodke.

Ta grozna nesreča uči, kaj je kapitalizem tudi v najhujši krizi.

Z ozirom na to veliko nesrečo opozarjamo tudi na naše razmere. Nedavno smo namreč čitali v našem meščanskem časopisju, da nezgode, kljub temu, da je skoraj trideset odstotkov delavcev manj zaposlenih kakor pred petimi leti, vendar silno naraščajo in se množe. Tudi to ni slučaj. Nekaj morda vplivajo na porost nezgod slabe socialne razmere, nekaj pa gotovo tudi ali pomanjkanje varnostne naprave ali pa preveliko izkoriščanje.

Zakaj tudi pri nas se močno pojavlja pretirano izkoriščanje, ni pa zadostne kontrole nad obrati.

Evropa je zrela za socialne reforme

»V Evropi smo zreli za temeljit socialni preporod, in za to ne potrebujemo nobene revolucije z orožjem in najmanj še teroristično revolucijo.« (T. G. dr. Masaryk.)

Temu naziranjju predsednika če-

hoslovaške republike se lahko pridružimo vsi. Večina evropskih dežel bi lahko izvedla najboljše socialne reforme, ne da bi se jim bilo treba kopati v državljanski krvi.

našnje gospodarsko in uvesti socialno pravičnost.

Odločitev za delavstvo na podlagi tega spoznanja ni težka. Razumljivo je, da postaja boj hujši, tem hujši, dokler spoznajo tudi oni, ki žele preureditve sistema, da so bili varani in da tudi v »novi« razredni državi ne bi imeli ne vpliva in ne socialne eksistence, ker

stanovska država nima tega namena, marveč hoče le utrditi diktatorsko oblast kapitalizma.

Dvojna mera

Vatikansko glasilo k umoru romunskega ministrskega predsednika

Zavratni umor romunskega ministrskega predsednika Duca je glasno svarilo družbi, ki vzgaja »železne garde« v raznih oblikah fašizma. Duca je razpustil fašistično organizacijo, ker je postala politično nevarna ne najsvobodoljubnejšemu režimu, kakor so dokazale zadnje precej vroče volitve v parlament. Pristaši razpuščenih fašističnih organizacij so pa pod vodstvom generala Cantacusina obsodili na smrt ministrskega predsednika Duca, zunanjega ministra Titulesca in morda še več romunskih politikov sedanjega režima. Duca so tudi umorili.

Romunski politični umor je akt maščevanja še bolj reakcionarne desnice nad sedanjim režimom. Zaradi tega in zaradi dejanja samega mora zavratni politični umor vsakdo najodločnejše obsojati, vsaj enako kakor vse umore in nasilja v škodo razvoja in napredka.

Umor je z jako ostrimi besedami obsodilo tudi vatikansko glasilo »Osservatore Romano«, ki pravi med drugim:

»Grozovita odgovornost za to sramotno dejanje pada na demagoško romunsko desnico. Taka zverinstva moramo odklanjati in se morajo iztrebiti, pa naj prihajajo od koderkoli. Taki zločini kažejo, kakšni politiki bi bil svet izročen, če bi se pristašem teh metod posrečilo, uvesti iste metode v nacionalno in internacionalno politiko.«

Kakor je pravilna in točna obsodba zavratnega umora v Romuniji, vendar vidimo, da Vatikan presoja »zavratne« politične umore po dveh merilih. V Romuniji je bil umorjen ministrski predsednik, torej predstavnik režima. Umor je zavraten zločin reakcije. Tu ima vatikansko glasilo prav.

Nemčija na primer je pa imela ustavo in parlamentarizem. Fašistični režim si je osvojil oblast nezakonito, s prelomitvijo priseg in potepanjem pravic naroda ter moral in zapiral nasprotnike, ki so se mu postavili po robu zaradi političnih in socialnih pravic, ki jih je desničarski režim oropal vsemu narodu. Vatikan je v tem primeru po kratkem oklevanju priznal nemško oblast, ki pa kljub temu še vedno ni sklenila premirja z Vatikanom ter se vodi zakulisna borba sicer še dalje, toda vatičanske ogorčene obsodbe zločinov še ni bilo.

Vatikan se je torej v tem primeru postavil enostavno na stališče, da je treba obsoditi romunski dogodek, ker gre za zločin proti vodstvu družabnega sistema, v nemškem slučaju pa je protest odločno opustil, ker je z nemškim prevratom dobil fevdalni kapitalizem absolutistično oblast nad narodom ter s tem dokazal zopet svoje dogmatično stališče, s katerim priznava oblast kapitalističnemu razredu, narodu pa nikakršnih pravic, nego samo — pokorščino.

Tako presoja rimski klerikalizem enake dogodke po dveh merah, vendar pa z enim ciljem: gospod in sluga; sluga brez političnih in socialnih pravic.

Predsednik liberalne stranke v Romuniji je postal Konstatin Bratianu. Opozicija v stranki torej še ni zmagala.

(Dalje prihodnjič.)

nosti bili aretirani. Pričakuje se, da bodo tudi nekateri člani vrhovne rudarske oblasti v Duhovem izročeni oblasti. Tako je prav!

Dve smrti. Pariški listi trdovratno zanikajo, da bi bil Stavisky izvršil samomor potem, ko je uvidel, da ne more več ubežati iz svoje od policije obkoljene vile, pač pa z vso gotovostjo trde, da ga je po naročilu z višjega mesta policija sama ustrelila, da ne bi mogel več izdati in kompromitirati odličnih osebnosti in članov vlade, ki so bili z njim v zvezi. Vse je mogoče. — Par ur po smrti Staviskga, v sredo zjutraj, je bil na dvorišču lipskega sodišča obglavljen Van der Lubbe, potem ko je predsednik Hindenburg odklonil njegovo pomilostitev. S tem so bila za vedno zapečateni usta, ki bi edina mogla pojasniti misterijozno zadevo požiga Reichstaga. Sodišče je moralo čisto jasno ugotoviti, da požiga Van der Lubbe ni izvršil sam, ampak da je služil samo kot kritje pravim požigalcem, ki so mu gotovo zagotavljali, da ga more za to doleteti samo kvečjemu par let ječe. Da je v naprej vedel, kaj ga čaka, bi bil pri razpravi najbrže bolj zgovoren. V svoji celici je zapustil neke zapiske, ki pa so bili izročeni pruski vladi.

Beğuncev iz Nemčije, ki so registrirani, je 60.000. Od teh je 51.000 Židov.

Za proučevanje fašizma je bil ustanovljen v Parizu poseben znanstveni zavod z namenom, da potom študija fašistične miselnosti in fašističnih metod obvaruje mladino pred to kugo. V zavodu predava več znanih francoskih profesorjev in ima svoje sotrudnike tudi v inozemstvu.

Papež pošilja svojega župnika v sovjetsko Rusijo. V ta namen je po zval v avdijenco gospoda Javorga, rektorja ruskega kolegija v Vatikanu, ki odpotuje prihodnje dni s posebno nalogo v Rusijo. Kaj tiči za tem, še ni znano, značilno pa je, da gre Vatikan v Moskvo in ne Moskva v Vatikan.

Državljska vojna v osrednji Kini, kjer se čete nankinske vlade bore proti komunističnim vstašem, je v popolnem teku, zlasti v okolici Čangčaua in Fusana. Vladne čete dosejajo še ne beležijo posebnih uspehov in čakajo na dovoz topništva. Medtem pa Japonci v Džeholu in v notranji Mongoliji hujskajo med seboj tekmujoče neodvisne kitajske generale, da bi našli povod, da bi tudi južno od Velikega zidu lahko šli »vzpostavljati red«, predvsem se jim cede sline po Pekingju, kjer bi radi mandžurskega guvernerja Puya kronali za cesarja vse severne Kitajske, ki bi potem postala vazal Japonske.

Ameriški farmarji zopet stavkajo. V medsebojnem dogovoru je 18.000 farmarjev Illionisa sklenilo, da ne proda niti kaplje mleka več v Čikago, dokler se cene ne dvignejo. Njihove straže izlivaajo mleko na cesto onim redkim prodajalcem, ki ga še pripeljejo v mesto.

Arabci spoštujejo Hitlerja. Delegacija Arabcev je obiskala Hitlerja in ga prosila, da prevzame Nemčija protektorat nad Palestino. Za Hitlerja je to čast in — priznanje.

ZAHTEVAJTE vedno izrečno: Kathreiner Kneippovo sladno kavo s sliko in podpisom župnika: Seb. Kneipp-a!

Ljubljana

Plače znižujejo ljubljanskim magistratnim nameščencem. Finančni odbor mestnega občinskega sveta je baje sklenil, da zniža plače vsem svojim nameščencem, ki imajo nad Din 2000 mesečno, za 3 odstotke.

Regulacija Ljubljane. Listi poročajo, da bodo letos nadaljevali regulacijo Ljubljane. Delo že traja nad dvajset let.

Pojavi zbujaajo skrb, pravi »Jutro«. Da, da! Prehrana je slaba in slabjša. Potrebne so socialne reforme in potrebno je tudi, da se posluša glas delavcev in nameščencev. Tudi ti so narod. In, če narod slabo živi, propada. Krivec je pa tisti, ki noče izboljšati razmer.

Maribor

Volitve obratnih zaupnikov se nadaljujejo

V zadnji številki »Delavske Politike« smo poročali, da so se v pondeljek, dne 8. I. 1934, vršile prve volitve obratnih zaupnikov v mestni plinarni, kjer je bila vložena samo naša lista ter je bila tudi v celoti izvoljena.

Med tem časom pa so se vršile volitve še v tovarni usnja, »Freund«, v metalurški tovarni »Kovina« na Teznu, pri mestnem avtobusnem podjetju, pri mestnem pogrebem zavodu in v mariborski livarni in tovarni kovin »Peng« v Melju.

V tovarnah »Freund«, »Kovina« in pri mestnem pogrebem zavodu so bili izvoljeni izključno le naši zaupniki.

Pri mestnem avtobusnem podjetju pa so se znašli eni kakor drugi

Delavke in delavci, ne nasedajte špekulantom. V poslednjem času se je pojavila v Mariboru neka »delavska« družba, ki vabi v svoje vrste delavce na ta način, da jih spravlja iz ene tovarne v drugo. To se zlasti dogaja pri tekstilnih delavcih. Čim se otvori ena nova tekstilna tovarna, že se pojavijo agenti pod firmo delavskih zaščitnikov in prigrvarjajo izurjenim tkalkam in tkalcem, ki so zaposleni, da naj odpovejo službo in sprejmejo delo v novi tovarni. Obljubljajo jim mastne plače. — Opozarjamo delavce, da naj bodo previdni, da ne bodo postali žrtev brezvestnih špekulacij. Menda je vsakomur jasno, da je že danes ogromno število delavstva, ki je izurjeno v tekstilni stroki, brez posla. Zato se tovarnarjem gotovo ni treba posluževati takšnega načina pridobivanja uslužbencev. Opreznost je torej na mestu. Zato se naj vsakdo dobro prepriča, preden zapuša sigurno službo in se poda v negotovost. Sicer pa čemu neki so bile ustanovljene javne borze dela?

Seja občinskega sveta. Minuli četrtek se je vršila v mestni posvetovalnici proračunska seja občinskega sveta, na kateri je bil proračun za leto 1934 sprejet z 23 glasovi proti 1 glasu. Ostali občinski svetniki so se vzdržali glasovanja.

Pri volitvah obratnih zaupnikov je bila v nekem podjetju mestne občine D. sestavljena neodvisna kandidatna lista. Bilo je mnogo obljub, kakor brezplačna stanovanja za uslužbence, povišanje mezde in še marsikaj. Sedaj, ko je delno dosežen cilj, upamo, da se bodo te obljube skoro izpolnile!

Študijsko knjižnico hočejo preseliti v zato popolnoma neprimerno in nehygienske prostore na starem magistratu, prostore, kjer se knjižnica sedaj nahaja, pa hočejo preurediti za javno zabavišče. Pametneje bi bilo, da se pusti knjižnica tam, kjer je in se njeni prostori pomnožijo z veliko kazinjsko dvorano, ki naj služi za čitalnico. Če pa že mora tam ven, naj se ji preskrbe res njenemu namenu in potrebam odgovarjajoči prostori, kar pa stari rotovž nikakor ni.

Izdelava načrtov za preureditev gradu v novi magistrat je poverjena inženirjem arhitektoma Devu in Černigoju.

Vode pride na vsakega Mariborčana letno približno 50.000 litrov. Skupna poraba vode iz mariborskega vodovoda je znašala lani 1.385.593 kubičnih metrov. Koliko se pa je porabilo vode iz Drave, to pa seveda ni nikjer zapisano.

Maribor je na prvem mestu v državi glede porabe električne struje, ker beleži na vsakega svojega prebivalca letno 300 kilovatih ur. V lanskem letu je Maribor porabil skupno 13.520.000 kilovatih ur (Ljubljana samo 8.000.000), napram letu 1932 je konzum električne struje v Mariboru porasel za 20 odstotkov.

Črpalka mest. avtobus-prometa prodaja zopet čisti bencin.

»Priatelj Prirode«, podružnica Maribor. Odborova seja se vrši v pondeljek, dne 15. januarja ob pol 20. uri v društvenem lokalu, Ruška cesta 7.

Predobjava. Pevski odsek pekov v Mariboru priredi dne 3. februarja veliko predpusno veselico, in sicer brez vstopnine. Prvi del prireditve bo bolj koncertnega značaja, pri katerem nastopi omenjeni pevski zbor z lepimi pevskimi in humorističnimi točkami. Po koncertu ples. Obenem veliki občinski srečolov. Godba tamburaškega odseka pekov v Mariboru.

nasprotniki svobodnega strokovnega pokreta v »bratskem objemu« ter postavili svojo »nestranksko« kandidatno listo.

Bravissimo! Sedaj vsaj vemo, kako sojijo akcije! Od treh delavskih zaupnikov je eden zastopnik svobodnih strokovnih organizacij.

Nadalje so se vršile volitve pri »Pengu«, kjer so bili vsi stari zaupniki v taboru naših nasprotnikov. Pri teh volitvah pa, torej pri prvem našem naskoku na podjetje, se nam je posrečilo zbrati na naši listi 17 glasov in 1 mandat, naši nasprotniki pa so dobili 19 glasov in 2 mandata. To je gotovo lep uspeh, ki ga beležimo na račun vztrajnega delovanja naših poverjenikov in zaupnikov.

D. S. K. »Svoboda« I. moštvo igra v nedeljo, dne 14. t. m. prijateljsko training tekmo z S. K. »Mariborom«. Tekma se vrši na igrišču S. K. »Maribora« ob 10. uri dop. Vstopnine ni. — V garderobi morajo biti vsi igralci I. moštva najpozneje ob 9. uri. Vsak naj prinese čevlje seboj, ostalo opremo prinese arhivar. — Ker je sekcijski vodja S. Knez odsoten, ga nadomestuje v nedeljo na igrišču s. Ružič. — Tajnik.

Delavci in nameščenci jedo samo v Javni kuhinji na Slomškovem trgu št. 6.

Celje

Smrtna kosa. Umrli je dne 5. t. m. ključavničarski mojster Ivan Rebek. Rebek je bil nacionalist. O socialnih vprašanjih ni rad razpravljal.

Trbovlje

Zopet nesreče. Ponovno se je pripetila na separaciji težja nesreča. Premikajoči vozovi so spodnesli lestvo, na kateri je stal delavec, ki je popravljal električne naprave. Padel je približno 8 metrov globoko in se težko poškodoval na glavi in roki. V rudniški bolnici se zdraviča rudarja, ki sta bila na zapadnem rovu podsta. Samo izredno srečnemu naključju je pripisovati, da nista postala žrtvi dela. Rudarstvo je najtežji poklic; če je pa imel rudar srečo, da se mu niso pri delu polomile kosti in ga onesposobile za delo, se mu pa lahko zgodi, da bo po 20 ali celo 30 letnem garanju reducirán — brez pokojnine in vsakršne podpore.

Umrli je dne 3. januarja 1934 član trboveljske »Svobode« s. Tržan Rudolf, star komaj 23 let. Pogreb se je vršil dne 5. t. m. ob veliki udeležbi članov in članic »Svobode« in tudi članov ostalih delavskih organizacij. Na grobu je spregovoril poslovilne besede s. Pliheršek, pevski odsek »Svobode« pa je zapel »Vigred« in delavska godba je zaigrala žalostinko. Agilnega sodruža Tržana ohranijo svobodaši in vsi, ki so ga poznali, v trajnem spominu.

Lepo uspešno predavanje. Minulo sredo zvečer se je vršilo v nabit polni dvorani društvenega doma prvo predavanje II. rudarske skupine, ki je pripravila za letošnjo zimo celi ciklus prvovrstnih predavanj za naše delavstvo. Namesto obolelega napovedanega predavatelja dr. Avg. Reismana je prišel predavati s. Gojmir Jelenc, odvetniški pripravnik iz Maribora, ki je v dveurnem govoru poljudno razlagal najvažnejša določila delovnega prava. Obisk je bil nenavadno dober, kar je najboljši dokaz, da je delavstvo željno izobrazbe. Predavanje je otvoril predsednik s. Pliheršek. Poslušalci so sledili predavanju ves čas z največjo pozornostjo in končno nagradili izvajanja predavatelja s ploskanjem. Predavanje je v vsakem oziru izvrstno uspelo. Prihodnje predavanje se bo vršilo dne 17. januarja ob 4. uri popoldne. Več je razvidno iz lepakovi!

Prosvetni večer. Delavska kulturna in izobraževalna društva in njihovi odseki se živahno in z uspehom udeležujejo. V nedeljo, dne 7. t. m. je priredil pevski odsek »Svobode« koncert, na katerem je z izbranim sporedom zadovoljil navzoče. Bil je to prvi nastop pevškega odseka »Svobode«, kateri je vsestransko uspel. Pevovodja je prejel v priznanje krasen šopek z nagovorom, ki je vsem predložil, kako visoko cenijo sodruži in sodružice požrtvovalno delo v delavskih društvih.

Ptuj

Knjižnica »Svobode« je odprta vsako nedeljo od 9. do 11. ure dopoldne. Nabavila si je precej novih knjig, katere bi naj služile v izobrazbo delavstva. Zeleti je samo, da se jih res isti poslužujejo.

Ruše

Izjava. Podpisani Vrhovnik Benedikt, delavec v Rušah, preklicujem in obžalujem vse očitke, ki sem jih izrekel o Strnadu Ivanu, delavcu v Rušah. — Ruše, dne 29. decembra 1933. — Vrhovnik Benedikt.

Ali bodo zasebni nameščenci zmogli vso obdavčitev?

Poglejmo samo, koliko davkov morajo plačevati:

1. uslužbenški davek,
2. bednostni sklad,
3. davek na pogodbe oz. službene dogovore,

4. ½% na potrdila o sprejetih plačah,
5. kjer še obstoja — kuluk,
6. na novo je predlagan še 1% izredne doklade k uslužbenskemu davku.

V zadnjem letu so bili — lahko rečemo — na novo uvedeni oz. uveljavljeni davki oz. dajatve pod št. 2, 3, 4 in predlagan je bil pod 6.

Zasebni nameščenec je zdaj zelo, zelo udarjen. Znižane so njegove plače, živila in stanovanja ter obleka pa se niso sorazmerno znižali, da bi odtehtali izgubo na plačah. Solanje otrok je podraženo, ker so podražene šolske knjige in uvedena povsem na novo šolnina. Ne da bi bile zvišane dajatve, celo znižane so bile v mnogih ozirih, so bili povišani prispevki za socialno zavarovanje. In zdaj uvaajo nove davke in nova bremena za zasebne nameščence.

In zasebni nameščenci se ne zganejo? Ali bodo vse to zmogli?

Saj imajo sorazmerno višja bremena kakor pa podjetniki. Saj je treba upoštevati pri tem, da se povišujejo tudi trošarine, da se povišuje davek na poslovni promet in carine, torej tkzv. indirektni davki, ki venomer najbolj udarijo najmanj premožne, kajti trgovine in industrija vse to vračunajo v cene življenjskih potrebščin.

Vzemimo nameščenca z Din 1000 mesečne plače.

Doslej je plačeval Din 14.— mesečno uslužbenškega davka, če je bil brez otrok in morda še kakih Din 60 do 120 kuluka letno. Odslej pa mora plačevati še Din 5 oz. 15 banovinskega bednostnega sklada, dalje morda takso na potrdilo o prejeti plači, in morda bo moral plačevati še 1% posebnega izrednega uslužbenškega davka, torej še Din 10.—, kar da poviška v najboljšem oz. najugodnejšem slučaju za Din 15.— oz. za skoro 11%.

Prav tako je pri ročnih delavcih, samo tam davkov oz. taksov pod št. 3 in 4 ni.

Nameščenci se bodo morali res malo bolj zanimati za svoja življenjska vprašanja in merodajnim činiteljem povedati, da so sicer za to, da se državi in vsem oblastem da, kar je njihovega, vendar več kakor kdo more, ne more dati nihče. Treba bi bilo ozreti se rajši na veliko industrijo, na velike zaslužke, na dohodke onih, ki brez dela vlečejo po deset in stototisoč dinarjev na račun svojih dividend, rent, tantijem in podobnega, pa kljub temu ne plačajo sorazmerno toliko davka kakor ga morajo plačevati ročni in duševni delavci, ki se vse dni trudijo v svojem poslu.

Lok se napeja samo tako dolgo, dokler ne poče. S.—s.

Zagorje ob Savi

Razgled po občini. Južno vreme je sicer spravilo sneg, ki je zapadel tudi pri nas. Velike brozge, ki je nastala, nas je zopet rešil mraz. Tako, da se radi vremenskih neprilik trenutno mi Zagorjani ne moremo pritoževati. — Ali v drugih ozirih je pa menda pri nas še hujša zmešnjava, kakor ob polomu babilonskega stolpa. V »Jutru« smo pred dnevi čitali o začetku velikih javnih del, pri katerih so dobili menda vsi naši brezposelni zaposlitev. Ko smo si pa zadevo na licu mesta ogledali in brezposelne vprašali po njih zaposlitvi, smo ugotovili, da je »Jutro« poročevalec najbrž sanjal. — Naši zagorski dijaki so se v svoji mladeniški razposajenosti tako daleč spozabili, da so vojno dramo »Ubil sem človeka«, katere premijero so imeli na sokolskem odru na Stefanovo, ponovili dne 7. t. m. na delavskem odru »Svobode« na Lokah.

Učenci ... Naše delavstvo jim je pa za to vzporeditev zelo hvaležno, kar je pokazalo s svojo obilno udeležbo. — Naša »Svoboda« ima v svojem sestavu tudi pevski odsek. Ni še danes sicer prvovrsten. Ali vsi znaki kažejo, da se enkrat bo. To pa nekatere v Zagorju in Lokah zelo boli. Zadiči se je celo nek tak gospod tako daleč spozabil, da je šel nad pevovodjo in ga na vse mile viže nagovarjal, da naj opusti to delo. — Lahko bi še poročali o nesoglasju na občnem zboru naših »Kolašic« radi nenaklonjenosti občine. — Da so naši brezposelni odnesli svojo posodo z občine neznanokam. Da med učiteljstvom radi izplačila stanarine ni nekaj v redu. Da se bo pa morda s takso na motorna kolesa stvar popravila. Da ne boš, s. urédnik, radi dolgovestnosti jezen — se za danes nit pretrga.

Socialna pravičnost.

Jesenice

Članski sestanek SMRJ, ki se je vršil v petek, dne 5. t. m., je bil dobro obiskan in zelo živahen. Predsedoval je s. Čelešnik, ki je tudi poročal k prvi točki. Tu je bil odobren dodatni zapisnik h kolektivni pogodbi o zobozdravstvenem skladu, dalje je bil po daljši in temeljiti debati odobren predlog, da se še nadalje odteguje vsakemu delavcu po Din 5.— mesečno za brezposelnostni sklad, ker je amortizacijski prispevek po Din 10.— za odplačilo posojila iz dobe izprtja že poravnal. Ta sklep, s katerim si je delavstvo ustanovilo lasten sklad za slučaj brezposelnosti in druge potrebe, je zelo važen in ga je toplo pozdravljati, kajti delavstvo se je zavedlo, kaj je zanj potrebno. Značilno je pa, da sta sklad odklo-

nili obe dve nasprotni organizaciji in to JSZ kakor tudi NSZ. Vendar je članstvo SMRJ odločno zahtevali ta prispevek tudi brez soglasja ostalih dveh organizacij. Odobren je bil tudi odtegljaj prispevka za godbeni odsek SMRJ enkrat za vse leto v znesku Din 24.—. Zatem je poročal s. France Mohorič o zaključnih pogajanjih zaradi kolektivne pogodbe, kar je bilo sprejeto na znanje, podane so bile pa še razne pripombe, kaj bi še bilo potrebno in kako. Sklenjeno je bilo, da se kolektivna pogodba ne podpiše, dokler ni v onem stanju, kakor bi morala biti. Kolektivna pogodba je samo papir, nje izvršilec je pa moč organizacije. Če je ta na mestu, niti dobra kolektivna pogodba ni potrebna, slaba toliko manj. — Pri predlogih je bilo precej govorov o slabih higijenskih napravah pri podjetju. Stranišča, umivalnice in kopalnice so pod vsako kritiko, niti za živino bi marsikaj ne bilo primerno. Apeliralo se je tudi na intervencijo okrajnega načelnstva, kar je njega navzoči zastopnik obljubil. Inspekcija dela kljub pregledu tovarne po nekaj mesecih še ni ničesar ukrenila. Čemu sploh obstoja? — Razprava se je tikala še vprašanja vdov in staroupokojencev, dalje izkoriščanja bratovske skladnice in ukrepov proti temu izkoriščanju, potrebe oklenitve lastne zadruge v še večji meri, kakor je to bilo doslej in potrebi delavskega tiska, ki je sicer v zadnjem času na Jesenicah že izredno napredoval, vendar je možnost za razvoj še vedno velika. Lepi članski sestaneček je bil zaključen ob 10. uri zvečer. Še več takih sestankov bi bilo treba, tako živahnih, resnih in globokih.

Kaznovani jeseniški vlomilci. Svoj čas smo poročali o vlomih, ki so se pojavili letošnje poletje in zgodnjo jesen po Jesenicah, ko so se vrstili kar dan za dnem in ki jim nekaj časa niso našli povzročiteljev. Končno so ugotovili, da so bili povzročitelji bivši strojnik KID Rupert Planic, žentlemen in ženskar, ki je občeval samo v najboljši jeseniški družbi, dalje Grum Ivan, delavec na Jesenicah, in čevljarški pomočnik Jošt Ivan. Ko so trojico dobili, je hotela končno še uiti iz zaporov v Kranjski gori, kjer je Planic povzročil hud napad na jetničarja, kateremu se je slednji komaj ubranil. Vlomilci so priznali vse, in takih tatvin je menda 12, oz. toliko, da se jih niti ne spominjajo. Pred božičem so bili vsi trije obsojeni v Ljubljani, in sicer Planic na tri leta robije, Grum na poldrugo leto, Jošt pa na deset mesecev strogega zaporja. Tako se je torej žalostno končala lanska jeseniška senzacija.

Dr. Ivo Štampihar:

Občinski odseki

Nekaj pripomb k občinskemu zakonu.

Ob ostvajanju novih občinskih samouprav, izvoljenih po zakonu o občinah, se je sprožilo vprašanje, ali so takozvani občinski odseki v skladu z organizatorično tendenco obč. zakona ali ne. Da se moremo seznaniti z rešitvijo vprašanja, je treba:

- ugotoviti, kaj so in kakšen namen imajo občinski odseki,
- kaj predvideva zakon o občinah pozitivno in kaj zmiselno po času in viru nastanka.

Mislím, da so odseki, ki naj jih izvoli iz svoje srede občinski odbor, oddelki tega odbora, ki naj se bavijo s stvarmi v področnosti, kakor bo odbor o istih stvarih sklepal po pripravi sklepa v odseku. Možno je razumeti odseke občinskega odbora kot korporativne funkcije odbora s kontrolno nalogo napram občinski upravi in predsedniku, toda v mejah posebne grane občinskega upravljanja in gospodarstva.

V prvem primeru imajo torej odseki tehnično pripravljeno nalogo za pospešitev dela v odboru, v drugem pa revizijsko nalogo. V obeh primerih smejo biti odseki sestavljeni izključno le iz občinskih odbornikov, ker so le-ti dolžni sprejeti izvolitev, torej tudi se podvreči delu in ga ne smejo prelagati na rame oseb, ki niso člani občinskega odbora. Iz tega že sledi spoznanje, da ne smemo šteti med občinske odbore šolskih odborov, in sicer ne glede na to, da so šolski odbori po šolskih zakonih napram upravnim občinam avtonomna korporacija, kakor tudi ne onih občinskih funkcij, ki predstavljajo občinsko delegacijo v tujem korporativnem telesu (n. pr. pri gasilskih društvih). Na dlani je, da ni šteti med »odseke« občinskih funkcij, ki se poverjajo in izvršujejo individualno, n. pr. funkcija občinskega blagajnika, računskih preglednikov. To velja povdarjati, čeprav je samo po sebi umevno, zato, ker vemo za primer, pri katerem je občinska uprava, dasi sedijo v njej juristi, štela med odseke tudi obč. blagajnika, računske preglednike, šolske odbore itd.

V drugem primeru, t. j. kadar naj odseki nadzorujejo delo občinske uprave in predsednika po določeni grani, pa ne smejo biti v odsekih člani uprave s predsednikom, ker le-ti niso sposobni, da bi vršili nad sa-

mim seboj nadzorovanje. Čim so tedaj v odsekih osebe, ki so tudi člani uprave, kar je po zakonu vedno predsednik občine, nimamo opravka z nadzorovalnimi odseki, temveč s tehnično-pripravljalnimi odseki. Odsekov brez teh oseb pa niso nikjer volili. Tako se poda ugotovitev, da so odseki organi občinskega odbora v vsakem slučaju, da naj tedaj vršijo ožjo nalogo občinskega odbora s tem, da mu pripravljajo sklepe.

(Dalje prihodnjič.)

Zabukovca.

Tukajšnja podružnica »Svobode« je priredila Silvestrov večer, združen s Cankarjevo proslavo. Spored je bil jako dober. Diletantski so vprizorili dva odlomka iz drame »Hlapec Jernej in njegova pravica«, pevski odsek je zapel »Bratje, le k solncu, svobodi« in še par drugih. Mladinski tamburaški zbor je zaigral par komadov, ki so publiko naravnost navdušili in tudi enodejanka »Zaklad« je popolnoma zadovoljila. Polnočna slika je gledalce naravnost očarala in jim segla globoko v srce. Obisk je bil nadvse krasen in smo se pozno razšli v zavesti, da napremo vse sile za povzdigo naše kulturne organizacije. »Svobodaši«, le dalje po začrtani poti naprej in uspeh nam je zasiguran!

Po združnem svetu

Osrednja zveza čl. zadrug v Pragi je izdala na vse svoje članice oklic, da naj se delavske zadruge pridružijo k javni zbirki na obrambo čl. republike in naj gmotno prispevajo k letalski obrambi države. Sklep motivirajo s sledečimi dejstvi: »Razvoj mednarodnih razmer v zadnjem času ogroža republikanski in demokratičen režim čl. republike. V najbližji sosesčini grozi nevarnost naši svobodi, naši samostojnosti in vsemu nadaljnjemu razvoju. Z ogroženjem varnosti države je ogroženo vse, kar smo doslej ustvarili tako na gospodarskem, kulturnem in pravem polju. Obramba prebivalstva in s tem tudi obramba našega združnega gibanja brezpogojno zahtevata, da bi to tudi združno gibanje manifestiralo pred vso javnostjo in to s svojo trdnjo in neomajno voljo varovati in braniti svojo svobodo, neodvisnost republike in nadaljnji njen nemoten razvoj.« Zadruge bodo dale pri konzumnih po 50 vinarjev za vsakega člana, o višini prispevkov ostalih zadrug bo pa odločilo vodstvo zveze.

Vprašanje zadrug v čl. parlamentu.

V razpravi o državnem proračunu je posl. s. Remeš odločno zavnil vse podjetniške napade na zadruge in dokazal, da je plačal v zadnjem letu vsak trgovec povprečno 29 Kč davka na dobiček, dočim je plačala vsaka zadruga prodajalna 36 Kč. Če vzamemo predpisani davek na dobiček privatne trgovine, znaša ta 0,61 odstotka od izkazanega dobička, dočim znaša zadrugam predpisani davek 1,87 odstotka od dobička ali trikrat toliko.

Razno

Novi valovi v radiofoniji. Ker je v zadnjem času bilo ustanovljenih precej novih radio postaj, ki motijo svoje sosede, zlasti slabše postaje, je mednarodna radiofonska unija sklenila določiti posameznim postajam nove valovne dolžine. V to svrhu bo v noči od 15. na 16. januarja radiofonska unija v Bruslju izvršila kontrolo vseh evropskih postaj, izključno ruskih do Urala. Vsaka postaja bo v tem času smela delovati pet minut, na podlagi česar se bo potem določila zanjo valovna dolžina, veljavna za bodoče.

Mesto k zdravniku, h kleparju. Neka mati je v Zagrebu sedla v tramvaj s svojim osemletnim sinčkom, ki je imel vso glavo v obvezah, kakor Turčin v turbanu. Na sočutno vprašanje, h kateremu zdravniku ga pelje tega revčka, je nevoljno odvrnila, da ne gre z njim k zdravniku, temveč h kleparju. Neugnan deček se je doma igral z nočno posodo, ki si jo je v svoji razboritosti nataknil na glavo kakor čelado, pa je potem ni mogel več sneti, ne da bi z njo vred posnel tudi svojih uhljev. Mati mu je glavo povila z ovoji, da ni bilo videti, kaj se skriva pod njo, pa hajd h kleparju, da mu je kahlo na glavi razpilil.

PERJE

od Din 12—, puh od Din 110—, zavese od Din 78—, pregrinjala za otomane od Din 220—, flanel-odeje od Din 40—, vatrane odeje od Din 88—, preproge od Din 29—, otomane od Din 390—, žični vložki od Din 90—, madrace od Din 200— naprej. Najmoderneše tkanine za pohištvo in zavese pri Vetrinjska 7 **F. NOVAK** Koroška 8

Prvovrstno blago po nizkih cenah dobite v novootvorenem

TRGOVINI

»DELAVSKE DOM«

I. Z. Z. O. Z.

Maribor, Frankopanova ul. 1.

Delavke, delavci, kupujte svoje življenjske potrebščine v svoji trgovini.

Vožnja v smrt

Trije delavski zaupniki ustreljeni in vtopljeni v Renu

(Prosto po »Freiheit«, Saarbrücken)
Vele mesto v Porenju. Dne 2. maja 1933. Oglasili so se policijski signali. Več policijskih avtomobilov drvi po ulici s fašistično policijo. Oboroženi so s karabinerji, revolverji, kakor bi šlo za bitko. Ljudje so obstrmeli in umolkli ter zrlji za napadalnimi vozili. Kam? Ali nameravajo zopet obkoliti delavski okraj in preiskati delavska stanovanja? Ali zapirati delavce?

Fašistična akcija je vprizorila ta dan grozovito tragedijo. Zjutraj so delavski tajniki W., K. in S., nič hudega sluteč, zapustili svoja stanovanja.

Vsi trije so že mnogo pretrpeli v zadnjem času, pretrpeli so v nadi, da koristijo delavskemu gibanju. Trpinčili so jih, obešali so jim sramotilne napise z žalitvami, zahtevali so od njih, da pojo fašistične pesmi in pozdravljajo Hitlerja. Ostali so pa stanovitni, niso peli pesmi in niso vzklikali pozdrava Hitlerju. Po vsem trpinčenju so ta dan odšli zopet na delo. Večkrat se je že zgodilo tako.

Zjutraj, dne 2. maja, je W., preden je odšel z doma, ogledal še svoj vrt in drage mu cvetice. Z obema najmlajšima otrokoma je šel do prihodnjega ogla. Otroka sta odšla v šolo, sam pa v pisarno. Nihče ni slutil, da je to zadnje slovo.

Tajnik K. je bil že mnogo let najprijateljevi delavski voditelj. Vedno je bil v prvih vrstah, vedno je rad pomagal, in to jutro je bil še prav dobre volje.

Doma je imel že več let bolno ženo. Ni je dal v zavod, negoval jo je sam doma in še zjutraj je naročal strežnici, kako naj ravna z njo. Ozrl se je slednjič po ženi, ne da bi slutil, da je to zadnjič.

Tretji, kovinarski voditelj S., je bil dne 1. maja z rodbino na izletu. Zjutraj je rekel svoji ženi v šali: No, mamica, kaj nam zopet prinese današnji dan? Trije otroci so se poslovlili z njim. Kdo bi bil mislil, da je to zadnje slovo?

Komaj dve uri so bili sodrugi v pisarni, ko pridrve fašisti. Odvedli so jih z avtomobili v policijske zapore, kjer so bili zaprti vsak zase. Pobrli so jim naramnice, nože itd. Udati so se morali usodi, ne da bi slutili kaj zlega. Nahajali so se vendar v policijskih zaporih. Kaj naj se jim zgodi? Prej ali slej bodo le izpuščeni. Toda dan je minil. Hrane niso mogli uživati, mislili so na žene in otroke. Zvečer pa, ko je bila že tema, zaškrtajo ključji in celice se odpro. »Opravite se!« se je glasil ukaz. Fašistični stražniki so vse tri odvedli po slabo razsvetljenih hodnikih na dvorišče poslopja. Tam so stali trije avtomobili. Pred vsakim pa fašistična straža. »Vstopite!« se je zopet glasil ukaz. Ko so bila vrata avtomobilov zaprta in jetniki zastraženi vsak s štirimi fašisti, so avtomobili oddrveli v neznan smer. W. je sedel v prvem vozu in je vprašal, kam jih peljejo, pa so mu rekli: »Drži

gobec, kmalu boš zvedel!« Zazdelo se mu je, kaj ga čaka. Zato je hotel razbiti šipe in klicati za pomoč. Toda fašisti so ga pretepli in potolkli, da ni mogel več na noge.

Avto je drdral naglo dalje. Noben pasant, ki je srečal vozila, ni vedel, kakšna borba se je vršila v njega notranjosti. Zbil so siromaku zobe in teptali z nogami po njem. Moral se je polnezavesten udati usodi.

Daleč zunaj mesta so se avtomobili ustavili. Sto metrov proč teče Rena, ki odseva v njej blede mesec. Fašisti ukažejo jetnikom, da izstopijo. W. ni mogel sam iz avtomobila, zato so ga potegnili za noge iz njega. Bledi so trpin, morali so izstopiti. Ko je S. opazil svojega prijatelja W. v kravi, je zaklical po pomoči. Toda fašisti so mu s palicami razbili usta.

Banditi so poizkušali na tleh ležečega W. dvigniti na noge. Toda ni mogel več stati na nogah. Nato so mu privezali vrvi za noge ter ga vlekli do Rena. Grozovite muke je pretrpel W. Druga dva zaupnika, obdana s fašisti, sta molče sledila. Ko sta se pričela upirati, so ju fašisti preteptali in suvali dalje. Strašen izprevod je bil to, ki se je v temi pomikal proti vodi. Ob Renu so se ustavili.

Eden izmed fašistov stopi z revolverjem pred W., ki je ležal na tleh. Smrti so bili pogledi trpinčenega. Fašist izstrelil dva strela v njegovo čelo. Umor je bil izvršen.

Z grozo sta se oba sodruga okrenila. Toda že je sledil ukaz: »Sedaj drugi!« Oba ujetnika sta se sklicevala na svoje rodbine ter prosila za življenje. Toda brezuspešno. Padlo je zopet nekaj strelav in K. in S. sta nemo padla po tleh. Oba so še potem obrnili in vsak je dobil po en strel v čelo. Trupla so zavlekli zverine prav k Renu, kjer so imeli pripravljene vreče s peskom, jih navezali na mrljice ter potopili v reki. Hoteli so zločin prikriti.

To se je zgodilo v noči pred 2. majem 1933.

Trije delavski voditelji so bili umorjeni, rodbine pa oropane svojih prehranjevalcev.

O zločinu ni nihče vedel. Šele sredi junija je bilo naplavljeno truplo s. W. Kje sta trupla obeh onih, vedo le morilci. Tri žene in osem otrok žalujejo za pokojniki. In v bedi se nahajajo. Fašizem sam je vse tri odpuštil iz službe, češ, da so samovoljno zapustili službo, ne da bi se javili. Zato tudi njih svojci ne dobe niti vinarja pokojnine.

Truplo s. W. so pokopali. Niti venca niso smeli položiti na njegov grob. Pogreba se je udeležila tudi njegova sedemdesetletna mati in druge žene njegovih tovarišev. Ob grobu se je vil jok, nič drugega, nobene besede ni bilo čuti. Samo njegova mati je v svoji bolesti zakričala fašistični straži v lice »Morilci!«

Ni pa sodnika, ki bi sodil grozovito zločin.

Mi varujemo Vaše zdravje!

**Naši
zajamčeno
nepremočljivi**

HUBERTUSI

**varujejo Vas pred
dežjem in mrazom.**

TIVAR-OBLEKE.

Vsi letni naročniki „Radiowelt“ dobe 14 karatno originalno ameriško

zastoni
zlatu nalivno pero

ali pa Kürschnerjev ročni leksikon, (900 strani, 32 tabel) ali eno prvovrstno radijsko cev.

Zahtevajte takoj brezplačno na ogled „Radiowelt“. Naroča se Administration der „Radiowelt“ Wlen I, Pestalozzigasse Nr. 6, ki prinaša obilne radioprograme, interesantne slike in ima lepo urejene poučne tehnične članke.